

JAARVERSLAG

2014

Commissie van Toezicht gevangenis Leuven Centraal

Inhoud

I.	INFORMATIE INZAKE DE INRICHTING _____	1
II.	OPVANG VAN EN INFORMATIE AAN GEDETINEERDEN _____	2
III.	MATERIELE OMSTANDIGHEDEN VAN DETENTIE _____	3
IV.	STELSEL EN ACTIVITEITEN _____	5
V.	GEZONDHEID _____	8
VI.	ORDE, VEILIGEHEID EN GEBRUIK VAN DWANG _____	9
VII.	TUCHTREGIME _____	10
VIII.	WERKING VAN DE COMMISSIES VAN TOEZICHT _____	11

I. INFORMATIE INZAKE DE INRICHTING

Leuven Centraal is een gevangenis die in gebruik is sedert 1860. Ze is stervormig gebouwd volgens Ducpetiaux principes. Ze is bestemd voor langgestraften en kent zo goed als geen overbevolking. Het open deur regime is in voege voor de circa 300 veroordeelden.

CAPACITEIT VAN DE INRICHTING

350 personen

BEKLAAGDEN

Het gaat om een vijftigtal personen die wachten op hun uitzetting. Het gaat om mensen die geen binding hebben met België. Dit maakt dat het veelal illegalen en anderstaligen zijn. Het is een heel diverse groep van uiteenlopende nationaliteiten.

VEROORDEELDEN

300 gedetineerden. Het gaat om langgestraften. Zij zijn strikt gescheiden van de beklaagden en hebben elk een ander regime (open deur regime tegenover gesloten deur regime) en gescheiden wandelingen.

AANTAL GEDETINEERDEN VAN VREEMDE NATIONALITEIT

Circa 20% van de veroordeelden zou anderstalig zijn.

Inrichtingshoofd: Mevrouw Coucke

[Datum]

II. OPVANG VAN EN INFORMATIE AAN GEDETINEERDEN

Welke info ontvangen gedetineerden bij hun aankomst in inrichting? Welke vorm? Zijn er bijzondere bepalingen voor buitenlandse gedetineerden, ongeletterden, analfabeten?

De gedetineerden ontvangen een onthaalbrochure en een huishoudelijk reglement. (bijlage) Ze krijgen also voldoende informatie over de gevangenis. Via Jail TV kunnen ze ook alle informatie aangaande het reilen en zeilen binnen de gevangenis, de activiteiten en diensten lezen op hun cel (TV).

Buitenlandse gedetineerden ontvangen de onthaalbrochure in het Frans of Engels.

III. MATERIELE OMSTANDIGHEDEN VAN DETENTIE

3.1. HYGIENE EN SANITAIRE VOORZIENINGEN

Leuven centraal is een gevangenis die in gebruik is sedert 1860. Dit wil zeggen dat de accommodatie op meerdere plaatsen verouderd is. Eén vleugel heeft geen sanitair op cel en dient zijn behoeftes op een emmer te doen. De overige cellen zijn voorzien van een toilet, maar zonder dat de privacy d.m.v een deur is gewaarborgd.

De douches op één vleugel zijn in slechte staat. De muren hebben last van schimmel. Er is reeds lang een aanvraag tot vervanging gedaan doch de budgetten laten op zich wachten. Er is aan de inrichting beloofd dat de werken in april kunnen aanvangen.

De douches worden proper gehouden door de gedetineerden die van dienst zijn. Er bereikte ons één klacht omdat ze niet meer met javel zouden kunnen kuisen en de kuisproducten niet krachtig genoeg waren. Doch bij controle kunnen we zeggen dat ze proper zijn, doch zeer verouderd, vochtig en met schimmel op één welbepaalde vleugel.

Frequentie: De gedetineerden van het open deur regime (veroordeelden) kunnen dagelijks naar believen douchen op welbepaalde uren (zie huishoudelijk reglement)

Gedetineerde in het tussenregime kunnen ook dagelijks op hun eigen sectie douchen.

Hygiëneproducten: zeep, tandenborstel, toiletpapier, shampoo, tandpasta, scheermesje en scheerschuim worden uitgedeeld. Er is ons in 2014 één klacht gemeld dat er bespaard zou worden op toiletpapier en ze aldus erg weinig papier krijgen.

3.2 VOEDING

Er zijn verschillende regimes voor voeding: moslim, vegetarisch, medisch vetarm, zoutarm, suikervrij..., kosjer via de centrale van de joodse gemeenschap, standaard.

De keuken is in deftige staat en wordt door de commissie enkel op indicatie gecontroleerd. Ze is vernieuwd in 2012.

Over de kantine bereiken ons reeds jaren klachten. De producten zijn duurder dan in de buitenwereld (**zie bijlage**). De kwaliteit van de verse producten wordt beklagd en er zijn steeds producten die niet verkrijgbaar zijn, tenzij bij de feestkantine.

Bij bespreking met de directie melden ze dat niet elke winkelketen bereid is aan de gevangenis te leveren en zij dus ook niet elke vrije keuze hebben. Daarnaast wordt het geld dat extra verdiend wordt benut voor zij die geen middelen hebben en genoodzaakt zijn van de gevangenis basisproducten te ontvangen.

3.3 OVERBEVOLKING EN LEEFRUIMTE

In Leuven centraal kent men geen problemen van overbevolking. Het open deur regime laat dit niet toe. Elke veroordeelde heeft zijn eigen cel.

Slechts één vleugel herbergt meerdere gedetineerden op cel. Dit is de vleugel voor kortgestraften en illegalen die wachten op hun uitzetting. Het is een vleugel waar geen open deur regime heerst en waar heel veel nationaliteiten samen zitten. Veel gedetineerden kunnen zich niet verstaanbaar maken. Ze zitten met 4 op een duocel. Ze hebben allen een bed. Op deze vleugel zijn er veelal communicatieproblemen. Er worden tientallen verschillende talen gesproken die meestal niet gekend zijn bij de beambten. Wij ontvangen zelden tot nooit klachtenbriefjes van deze sectie. We kunnen veronderstellen dat het taalprobleem hiervan de grote oorzaak is.

IV. STELSEL EN ACTIVITEITEN

CONTACTEN MET DE BUITENWERELD

4.1. BEZOEK

Verdachten hebben het recht om dagelijks bezoek te ontvangen. De overige gedetineerden hebben recht op minimum drie bezoeken per week waarvan minstens één bezoek in het weekend of woensdagnamiddag. Deze regeling staat duidelijk beschreven in het huishoudelijk reglement en in de onthaalbrochure. Sedert kort is de bezoeksregeling iets veranderd. Er is geen vermindering van het aantal bezoeken, maar de regels aangaande bezoek zijn gewijzigd. Zo wordt er op heden verwacht dat de bezoekers aanwezig zijn bij het aanvangsuur van het bezoek en niet later.

Er is een ruimte ingericht voor de ouder-kind bezoeken die aangenaam en kindvriendelijk is gemaakt. Deze zaal heet de "roefelzaal". Op woensdag, zaterdag en zondag is het mogelijk hier bezoek te ontvangen. Een gedetineerde kan een aanvraag doen om op zondag een verjaardags- of communiefeest te laten doorgaan in deze zaal. Er is minstens tweemaal per jaar een extra activiteit zoals b.v. vaderdag of sinterklaasfeest.

Naast de bezoekszaal en de roefelzaal is er een kamer waar ongestoord bezoek kan doorgaan, alsook een familiekamer. Deze laatste is een ingerichte woonkamer waar familiaal bezoek in een aangename sfeer kan doorgaan.

De bezoekers die Leuven centraal binnenkomen kunnen wachten in de wachtruimte. De bezoeken aan tafel gaan door in de bezoekszaal. Er kan een drankje of snoepgoed gekocht worden. Gedetineerden krijgen vaste plaatsen toegewezen.

Gedetineerden die geen extern bezoek ontvangen kunnen gezien worden door iemand van het beschermcomité.

4.2. TELEFOON

Een gedetineerde kan dagelijks met zijn advocaat bellen. Er hebben ons reeds klachten bereikt dat sommige beambten een gesprek met een antwoordapparaat of de secretaresse aanrekenen als een gesprek terwijl anderen soepeler zijn.

Daarnaast kan de gedetineerde tenzij hij een tuchtrechtelijke sanctie ondergaat dagelijks telefoneren op zijn kosten. Overdag kan men meermaals bellen op vaste tijdstippen. De duur is beperkt tot 10 minuten tenzij er geen wachtenden zijn. 'S Avonds na 18u10 kan men slechts 1 telefoongesprek voeren.

Gedetineerden in tussenregime kunnen tweemaal per dag maximum bellen.

Het bellen gebeurt met een persoonlijke code waarop belwaarde kan gezet worden.

Er bereiken ons regelmatig klachten over de immens hoge telefoontarieven die niet vergelijkbaar zijn met de gangbare tarieven buiten. Volgens een gedetineerde die een vergelijking maakte op test aankoop zouden ze tot 11 maal hoger liggen dan gangbaar buiten een gevangeniscontext. Doordat er 's avonds slechts één gesprek kan gevoerd worden, dienen ze daarenboven veelal het dagtarief te betalen.

4.3. VORMING EN OPLEIDING

Er is een groot aanbod aan vorming en opleiding in Leuven Centraal. In bijlage vindt u de brochure met een overzicht van alle activiteiten in schooljaar 2014-2015.

U vindt een bijlage van alle vormen en opleidingen aangeboden. Er zijn zowel initiatieven gericht op de kennis van talen en communicatie als initiatieven die de re-integratie bevorderen. Zowel arbeidsgerichte opleidingen zoals sollicitatietrainingen als meer persoonlijk vormende cursussen worden aangeboden. Er zijn infomomenten over juridische thema's en over strafuitvoeringsmodaliteiten.

U vindt een bijlage van de afspraken aangaande vergoedingen voor opleiding te Leuven centraal. In de brochure staat aangeduid welke opleidingen vergoed worden. Wij ontvingen in 2014 een klacht omdat de vergoedingen voor het universitair onderwijs stopgezet waren. Het was de uitvoering van een beslissing van de regionale directie. Wegens algemene besparingen werden deze vergoedingen niet meer toebedeeld. De reden zou zijn dat het veelal zelfonderwijs is.

U vindt een bijlage van alle lokalen die beschikbaar zijn met de capaciteit. Ze zijn verouderd zoals de ganse gevangenis, maar wel voldoende uitgerust.

4.4. WERK

Er is mogelijkheid tot werken in een aantal werkhuizen: schrijnwerkerij, boekbinderij, kabels en allerhande stukwerk (ateliers A,B, C3 en C4). De technische ploeg stelt vakmensen tewerk voor schilderen, metsen en herstellen. Er kan gewerkt worden in de keuken, als fatik, in de wasserij. Tenslotte is er celwerk.

Er is gebrek aan tewerkstelling voor iedereen. In 2011 was 60% van de gedetineerden aan het werk. Er zijn geregeld klachten over de onmogelijkheid om te werken wegens te weinig werk. De directie beaamt dat ze te weinig werk kunnen aanbieden. Het blijkt ook zeer moeilijk om opdrachten van externe firma's binnen te halen omdat de concurrentie erg groot is. Gedetineerden komen op een wachtlijst om te werken en dienen gemiddeld 6 à 7 maanden te wachten op werk. Aangezien Leuven centraal vooral langgestraften onderbrengt is er weinig verloop. Wie van goed gedrag is en zonder tuchtsancties krijgt voorrang op werk. Er bereiken ons soms klachten over de werkomstandigheden, zoals niet aangepaste beschermende kledij.

In Leuven centraal is er een interne afspraak dat men maximum 360 euro per maand kan verdienen. Deze afspraak is er om zoveel mogelijk mensen de kans te geven om te werken en iets te verdienen. Ook hierover bereiken ons echter klachten. Zo zou er toch nog een onevenwicht in de lonen liggen. Zo zouden gedetineerden vaak minder verdienen dan 360 euro per maand, maar nooit meer kunnen verdienen. Op jaarbasis verdienen ze dus zeker geen 360 euro per maand. Daarnaast zijn er klachten van uitbuiting wegens de kleine verdiensten als men dit berekent per uur.

Aangaande werk bereiken ons ook klachten over het IT systeem GRATI dat de loonberekening doet. Het zou amper beveiligd zijn en op die manier krijgen gedetineerden toegang tot de verschillende verloningen wat nijd en afgunst teweeg brengt.

4.5. LICHAAMSBEWEGING? VRIJE TIJD EN CULTURELE ACTIVITEITEN

Iedereen heeft recht op 1 uur wandeling per dag.

Er komen sinds jaren sportverenigingen van buiten samen met de gedetineerden sporten (voetbal-volleybal....) Er is een fitnesszaal. Op donderdagavond is er minivoetbal en op zondag (tijdens zomerseizoen) komen er externe volleybalploegen wedstrijden spelen tegen gedetineerden. Er is mogelijkheid tot fitness en conditietraining. (meer info in de onthaalbrochure)

Daarnaast kent Leuven centraal sinds jaren een eigen toneelvereniging met vrijwilligers van buiten en een vaste regisseur die jaarlijks een toneelstuk opvoeren binnen de gevangenis.

De inrichting heeft zijn eigen orkest.

Er is een zeer uitgebreide bibliotheek en toegang tot het bibliotheeksysteem van de stad Leuven door de gedetineerden dat hen in staat stelt alles te ontlenen van de collectie aldaar.

Er worden vele culturele activiteiten georganiseerd bv. literair culturele avonden. Er is ook creatieve vorming, bv. tekenen, mogelijkheid tot gitaarles.

Iedereen die een gemeenschapsregime heeft kan daarnaast dagelijks in de gemeenschappelijke speelzaal praten, gezelschapspelen spelen, tafeltennissen of biljarten.

In bijlage een lijst van de beschikbare ruimtes voor opleiding en ontspanning. Ze zijn zoals de rest van de gevangenis verouderd maar ingericht met voldoende materiaal.

V. GEZONDHEID

5.1. TOEGANG TOT MEDISCHE VERZORGING

Inzake gezondheidszorg bereiken ons vooral volgende klachten: Verschillende keren was een gedetineerde niet akkoord met het advies van de gevangenisarts. Ze voelen zich niet altijd even grondig onderzocht. Daarnaast lijkt de privacy onvoldoende gewaarborgd. Er bereikten ons een klacht dat de verpleging in de gang en aan het winket praat over medische aangelegenheden.

Er is dagelijks consultatie door de arts. Er zijn twee huisdokters van elk één uur per dag verbonden aan de inrichting. Daarnaast zijn er twee verplegers aanwezig per dag en half time tijdens het weekend. Er is geen nachtdienst. Er is één psychiater a rato van 8 uur per week. Wanneer de gedetineerde een arts wenst te zien dient hij dit voor 7u 's ochtends aan te vragen. Gedetineerden kunnen ook beroep doen op een tandarts, oogarts en podoloog. Gedetineerden klagen over lange wachttijden bij de tandarts.

Voor meer gespecialiseerde behandeling worden personen doorgestuurd naar Brugge.

Hierover bereikten ons twee klachten (over hun verblijf te Brugge). Deze klachten behandelen wij in overleg en met de samenwerking van onze collega's te Brugge.

We ontvingen ook 1 klacht over een gedetineerde die een operatie geweigerd werd terwijl hij van mening was dat dit ernstig lijden kan beperken, doch zijn aandoening was niet levensbedreigend.

5.2. MEDISCH EN VERPLEGEND PERSONEEL

Er zijn twee huisdokters van elk één uur per dag verbonden aan de inrichting. Daarnaast zijn er twee verplegers aanwezig per dag en half time tijdens het weekend. Er is geen nachtdienst. Er is één psychiater a rato van 8 uur per week.

5.3. BIJZONDERE VERZORGING VOOR GEESTESGESTOORDE GEDETINEERDEN

De psychiater komt op donderdag en dinsdag. De directie is niet altijd op de hoogte van geestesstoornissen, enkel in uitzonderlijke gevallen wanneer medicatie niet vrijwillig wordt opgenomen en men onder dwang geeft (is zeer uitzonderlijk, minder dan 1 keer per jaar).
(info directie)

VI. ORDE, VEILIGEHEID EN GEBRUIK VAN DWANG

Hoe vaak waren er incidenten waar geweld en dwang werd gebruikt in 2014? Overbrenging naar de strafcel: 10 (niet noodzakelijk met geweld).

Welke motieven leiden tot plaatsing in strafcel? Is er steeds vooraf een medische controle?

Fysiek geweld tegenover personeel, soms dreigen met geweld in combinatie met weigeren naar cel te gaan, barricaderen cel voor de nachtdienst ingaat. De geneesheer komt niet vooraf maar ziet dagelijks de mensen in strafcel.

Wat betreft de fouilles bereiken ons klachten dat de naaktfouilles niet steeds op een respectvolle wijze worden uitgevoerd o.a. zonder oog te hebben voor de privacy van de gedetineerde. Een klacht betrof een naaktfouille zonder afscherming waardoor medege-detineerden zich kunnen vergapen.

VII. TUCHTREGIME

7.1. ALGEMEEN

Tuchtsancties die uitgesproken worden betreffen het niet naleven van regels met name het niet opvolgen van richtlijnen van personeel, zich bevinden op plaatsen waar men niet hoort, in bezit zijn van drugs of verboden voorwerpen (bv gsm) en dergelijke.

Een gangbare sanctie is het gebod om een aantal dagen op cel te blijven in vergelijking met het gemeenschapsregime.

In Leuven centraal is het zo dat het open deur regime de regel is. Echter er bestaat een systeem van strafpunten dat gedetineerden kan uitsluiten van het open deur regime. Wanneer men meerdere tuchten heeft bouwt men strafpunten op. Bij 10 strafpunten dient men van het open deur regime naar het tussen regime te gaan. Dit tussen regime is vergelijkbaar met een gesloten deur regime. Men kan daar dan maximum 5 weken blijven alvorens men terug het open deur regime verdient.

7.2. DISCIPLINAIRE AFZONDERING

De afzonderingscellen zijn de ruimtes zoals gebouwd in 1858. Ze zijn verouderd en heel onaangepast. Het zijn erg kleine ruimtes met een deur van misschien 1.70 m. groot. De afzonderingsruimtes hebben een erg klein raam met amper daglicht en een bed dat ingemetseld is. Ze zijn in slechte staat.

Ze worden gelukkig erg weinig gebruikt. Cfr: 10 x in 2014. Reden om in afzondering te komen is fysiek geweld. Daarnaast vraagt een gedetineerde soms zelf om in afzondering te gaan.

De ruimtes bevinden zich aan de inkom van het cellulair. We kunnen dus steeds controleren of er iemand in afzondering is. Dit is zelden of nooit het geval. Indien er iemand in afzondering is bevragen we ons aangaande de context.

VIII. WERKING VAN DE COMMISSIES VAN TOEZICHT

Voorafgaand willen we graag als commissie van toezicht blijvend aankaarten dat het immens moeilijk is om zonder ondersteuning te blijven functioneren. Wij bedienen 2 gevangenen te Leuven met 12 vrijwilligers en één secretaris. Het blijft een opgave om gemotiveerde, bekwame mensen te vinden die volledig vrijwillig deze verantwoordelijke taak wensen op te nemen zonder enige vergoeding. Wij zijn een jonge, dynamische ploeg, maar verliezen geregeld leden omdat de functie erg veel tijdsinvestering vraagt wil men het goed uitoefenen. Wij ontvangen geen opleiding, noch ondersteuning en missen op die manier de nodige professionaliteit om onze functie uit te oefenen. Daarenboven ontbreekt het ons aan mandaat om ook echt toezicht uit te oefenen. Wij hebben geen precieze bevoegdheden wegens uitblijven van de toepassing van de basiswet. Dit maakt dat wij afhankelijk zijn van goede relaties met onze inrichtingen en van de nodige goodwill van directie en personeel om ons als bemiddelaar te laten optreden.

Wij werken op basis van de klachten en proberen deze zo goed mogelijk te behandelen. Wij zijn niet in staat om alle rubrieken van het jaarverslag los van individuele klachten op te volgen. Wij beschikken immers niet over het nodige personeel. Wij zijn een eerder jong team met als gevolg dat we bijna allen nog professioneel actief zijn. Wij missen de tijd, de ondersteuning en de exacte richtlijnen om een deftig toezicht te organiseren. Het lukt ons niet altijd om op het schaars gestructureerd overleg met de directies aanwezig te zijn omdat deze vergaderingen doorgaans tijdens de werkuren doorgaan.

Een professionalisering van de commissies dringt zich op wil men kunnen spreken van eigenlijk toezicht.

Wij verliezen hierdoor niet alleen soms de moed om te blijven doorgaan en onszelf serieus te nemen, wij verliezen ook credibiliteit bij de gedetineerden die merken dat onze mogelijkheden tot directe acties ontoereikend zijn.

Wij missen nog steeds afdoende communicatie van omzendbrieven en uitvoeringsbesluiten en strafrecht.

Sinds enkele jaren is er een werkingsbudget doch wij ondervinden sinds 2013 grote moeilijkheden om de kosten, die wij als vrijwilligers verondersteld worden voor te schieten, op een eenvoudige wijze terug te vorderen. Een deel van de uitgaven gedaan in 2013 werd, niettegenstaande herhaald aandringen, nog steeds niet terugbetaald. Dit leidt ons ertoe geen uitgaven meer te doen voor onze commissie en aldus de budgetten onbenut te laten.

- Samenwerking directie: De samenwerking van de commissie van toezicht met de directie verloopt goed. Wij kunnen zowel telefonisch, via mail of in persona terecht bij de directie met onze vragen en ontvangen klachten. Vermits we veelal na de werkuren onze bezoeken in de gevangenis afleggen missen we soms het spontane contact met de directie en kunnen we niet steeds kort op de bal spelen.

Gebruikelijk maken wij een afspraak met het inrichtingshoofd om de klachten (met goedkeuring van de gedetineerden) te bespreken. Indien er problemen zijn aangaande de bejegening worden de klachten onderzocht door de directie.

JAARVERSLAG COMMISSIE VAN TOEZICHT

Als er nieuwe procedures in werking treden in de gevangenis vragen we om op de hoogte gehouden te worden.

De directie wordt ook op indicatie uitgenodigd op de vergadering van de commissie van toezicht wanneer er grote veranderingen zijn.

Opmerking: wij horen soms klachten van de gedetineerden dat de directie te weinig op de vleugel komt. Dat het soms lang duurt eer ze de directie zelf kunnen spreken. Dit maakt dat wij soms "gebruikt" worden om sneller een antwoord van de directie te ontvangen en als brievenbus fungeren.

- Samenwerking bewakingspersoneel: Over het algemeen worden we beleefd en respectvol behandeld door het bewakingspersoneel. Wanneer er vragen zijn, zullen zij die in de mate van het mogelijke beantwoorden. Wanneer een gedetineerde een verhoogd risico vormt, houden ze een extra oogje in het zeil.

Wanneer we gedetineerden ontvangen in een spreeklokaal vragen we aan het 'centrum' om de gedetineerden op te roepen. Het gebeurt dat we lang moeten wachten alvorens de gedetineerde bij ons komt. Dit bemoeilijkt onze werkzaamheden soms aangezien we allen vrijwilligers beperkt in tijd. Het kan ontmoedigend werken wanneer mens slechts enkele gedetineerden te spreken krijgt op een avond.

- Samenwerking administratief, medisch en psychosociaal personeel: Er is betrekkelijk weinig contact met het administratief, medisch en psychosociaal personeel. Onze vrijwilligers bezoeken de gevangenis voornamelijk na hun werkuren wanneer bovenstaande personeelsleden niet meer aanwezig zijn. Op indicatie nemen wij wel contact op met bv. De boekhouding en dat contact verloopt goed.
- Hoeveel **klachten** werden er ontvangen in **2014**: Wij hebben in 2014 75 rapportbriefjes van gedetineerden ontvangen. Wij nodigen iedereen die een vraag stelt aan de commissie van toezicht via een rapportbriefje uit voor een gesprek.

In totaal tekenden wij **108 klachten** op. Sommigen gedetineerden hebben aldus meer dan 1 klacht die ze per gesprek wensen te melden.

De aard van de klachten is zeer divers. Wij hebben ze geclassificeerd via bijgevoegd klachtenrooster.

We kunnen stellen dat een heel aantal klachten gaat over ervaren **pesterijen** door **bewakingspersoneel**. Wij tekenden dit jaar 16 klachten op van deze aard. Meestal gaat dit over verbale pesterijen. Soms voelen gedetineerden aan dat ze geïsoleerd worden of bemoeilijkt worden in het aanvragen van bv. Telefoongesprekken bij bepaalde personeelsleden. Als er toestemming is van de gedetineerde zullen we deze klachten steeds met de directie bespreken.

Een tweede belangrijk aantal klachten ontvangen we over de **tuchtrapporten**. We ontvingen 9 klachten over tuchtmaatregelen die als onrechtvaardig ervaren werden. Hetzij omdat de straf niet proportioneel aanvoelde, hetzij omdat ze meenden dat de procedure niet werd nageleefd. Bij controle kunnen we melden dat de procedures steeds werden gevolgd. Een klacht ging ook over taalproblemen die maken dat de gedetineerde de orders van het personeel niet begreep en also tucht kreeg.

We ontvingen ook een aantal klachten aangaande de prijzen van de **kantine** en de kwaliteit van de verse producten. De prijzen zijn aanzienlijk hoger dan in de buitenwereld en de kwaliteit van de verse groenten en het fruit zou minder goed zijn. We tekenden 5 klachten op.

Geregeld ontvangen we klachten van gedetineerden die een **overplaatsing** wensen naar een andere gevangenis, hetzij om redenen van bezoek hetzij om redenen van taal. Hier kunnen we melden dat een aantal gedetineerden liever niet in een open deur regime hun straf uitzitten. Deze klachten vallen echter buiten onze bevoegdheid. We zullen ze dus enkel melden aan de directie indien gewenst.

We hebben ook klachten ontvangen van gedetineerden die klagen dat ze de **PSD** te laat (3 klachten) en te weinig kunnen spreken zeker in voorbereiding van hun zitting op de SURB. We ontvingen hierover ook enkele brieven die we als bijlage zullen verzenden.

Wat betreft de **materiële leefomstandigheden** kunnen we vermelden dat Leuven Centraal gebouwd is in 1858 en aldus een zeer oude gevangenis is. Afgezien van één vleugel kortgestraften (meestal van buitenlandse origine) hebben alle gedetineerden een éénpersooncel. De hele accommodatie is echter verouderd. De afzonderingscellen zijn in erbarmelijke staat. Zij worden gelukkig zeldzaam gebruikt. Daarnaast is er één vleugel waar de gedetineerden geen sanitair op cel hebben en aldus hun behoefte in een emmer moeten doen.

De **douches** zijn op bepaalde plaatsen dringend aan vernieuwing toe. Ze hebben schimmelproblemen en de plafonds zijn erg laag. Ze worden wel proper gehouden doch de algemene toestand is aan verbouwing toe. We ontvingen 4 klachten over de toestand van deze douches. De directie is hiervan op de hoogte. Zij zijn mede wachtende op budget om de verbeteringen uit te voeren.

We hebben 10 klachten gekregen aangaande de immens **hoge telefoontarieven**. Een gedetineerde heeft onderzoek uitgevoerd en laat ons weten dat volgens test aankoop de tarieven in de gevangenis to 11 maal hoger liggen dan de gangbare tarieven buiten.

Daarnaast kregen we klachten aangaande de **post** omdat die niet dagelijks buiten zou gaan. Bovendien is er een beperking ingesteld in het aantal papieren dat men kan verzenden en ontvangen per enveloppe. Een laatste klacht betreft het openmaken van alle post: ook deze die van advocaten is.

De **bezoekregeling** in Leuven centraal is verstrengd in het najaar. Dit leidde tot een vijftal klachten. Gedetineerden klagen over het feit dat het bezoek vanaf heden stipt aanwezig moet zijn op een vast uur en dat ze vaste plaatsen in de bezoekszaal worden toegekend. Er is geen vermindering van het aantal bezoeken.

We hebben in totaal 8 klachten ontvangen aangaande de omstandigheden van het leven in gemeenschap. Deze klachten betreffen **bedreigingen en afpersingen** door medegedetineerden. Iets dat in een open deur regime mogelijks iets toegankelijker is. Daarnaast zijn er klachten aangaande het **druggebruik** binnen de gevangenis en de smokkel die hiermee gepaard gaat en volgens gedetineerden soms door personeelsleden binnengebracht of gedoogd wordt. Sommige gedetineerden klagen over het feit dat ze moeilijk persoonlijke documenten veilig kunnen bewaren.

We hebben een klacht gekregen over de **financiering van studies** die sinds 2014 afgeschaft is voor universitaire studies. We voegen de afspraken aangaande studietoelagen binnen de gevangenis van Leuven centraal toe in bijlage.

We hebben 9 klachten ontvangen over **werk**. Dit betreft zowel de werkomstandigheden als het gebrek aan werk. Er is meer vraag naar werk dan aanbod. Mede daarom is er de regel dat gedetineerden maximum 360 euro per maand kunnen verdienen. Dit om zo veel mogelijk mensen aan het werk te stellen. Er komen geregeld klachten over deze regel omdat ze moeten stoppen met werken als hun maximum bedrag die maand bereikt is. Anderzijds zijn er ook maanden dat ze veel minder verdienen en dat wordt niet gecompenseerd.

We voegen een brief aangaande werk toe van een gedetineerde op zijn vraag.

We hebben 12 klachten ontvangen aangaande **gezondheid en verzorging**. Twee hiervan gingen over de hygiëne van de voedselbedeling. Er zouden geen handschoenen gedragen worden.

Geregeld waren er klachten omdat gedetineerden niet akkoord waren met het advies of de medische vaststellingen van de arts van de inrichting. Ze meenden bv. Een operatie nodig te hebben of een andere behandeling. Hierbij kunnen we melden dat we lang hebben moeten wachten op de benoeming van onze arts wat maakt dat we enigszins bemoeilijkt waren in ons optreden. Op dit moment is onze arts actief en benoemd.

We ontvangen ook klachten die over het medisch centrum te Brugge gaan. Indien gewenst bevragen we ons bij onze collega's van Brugge en werken we samen. Deze samenwerking verloopt erg vlot.

We kregen twee klachten over het dragen van het identificatiebewijs. Personeel schijnt ook niet steeds de badge te dragen. We kregen twee klachten over een **naaktfouille** die niet met de nodige discretie zou gebeurd zijn. Zoals eerder vermeld gaan de meeste klachten over geweldpleging door het personeel. Hierbij moet verduidelijkt worden dat de klachten **verbaal geweld** betreffen.

We hebben viermaal een klacht gekregen die volgende inhoud had: Gedetineerden zeggen dat veel briefjes ons niet bereiken. Dat men de sleutel van onze **brievenbus** zou hebben in het centrum. Dat onze brievenbus leeggehaald wordt. We hebben dit met de directie besproken. We zullen dit verder opvolgen en vragen om de opening te verkleinen van onze brievenbus.

We krijgen ook soms mondeling de opmerking dat de commissie van toezicht weinig doet/kan doen. We kunnen dit vaak alleen beamen. Wij hebben in praktijk niet meer dan een bemiddelende rol en zijn afhankelijk van de goodwill en de mogelijkheden van de directie om klachten te behandelen. We kunnen in praktijk vaak niet meer doen dan luisteren naar de gedetineerden en hen ondersteunen. Dat maakt het werk van de commissie niet even gemakkelijk.

Daarenboven bereiken er slechts een deel van de klachten ons. Alleen de mondinge gedetineerden schrijven een briefje naar de commissies. Daarnaast raken sommige ontmoedigd door de weinig slagkracht die de commissie heeft en laten het vervolgens na melding van klachten te blijven doen.

Met de huidige bezetting van de commissie die twee gevangenissen bedient is het onmogelijk om meer proactief te werk te gaan en bezoeken bij gedetineerden af te leggen. Nochtans zou ons dat een meer objectief beeld geven van het leven in de gevangenis en de bejegening van de gedetineerden. Nu worden sommige klachten in de verf gezet door mondinge gedetineerden en ontbreekt het ons aan de stem van zij die meer timide zijn of angst hebben om te spreken.

Soms bereiken we een gedetineerde die meldt dat hij niet durft spreken over bepaalde zaken. Wij kennen de inhoud aldus niet, maar dit is op zijn minst verontrustend.

Samenvattend kunnen we stellen dat het in de huidige omstandigheden onmogelijk is voor de commissie van toezicht om echt toezicht uit te oefenen. Enerzijds gezien de volledige vrijwilligheid en het gebrek aan opleiding en ondersteuning. Anderzijds wegens het gebrek aan onafhankelijkheid. Maar vooral wegens het gebrek aan precieze bevoegdheden en uitblijven van de toepassing van de Basiswet.

